

II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

RÅDET

RÅDETS BESLUT

av den 23 oktober 2001

om inrättande av en gemenskapsindustri för att underlätta ett förstärkt samarbete vid biståndsinsatser inom räddningstjänsten

(2001/792/EG, Euratom)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR FATTAT DETTA BESLUT

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 308 i detta, och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artikel 203 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽²⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽³⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽⁴⁾, och

av följande skäl:

- (1) Gemenskapens åtgärder för att genomföra rådets resolution av den 8 juli 1991 om förbättring av det ömsesidiga biståndet mellan medlemsstaterna i händelse av naturkatastrofer eller tekniska katastrofer ⁽⁵⁾ har bidragit till skyddet av människor, miljö och egendom. Nu gäller det att säkerställa ännu bättre skydd i händelse av naturolyckor, tekniska och radiologiska olyckor eller miljöolyckor, inbegripet förorening av havet till följd av olycka, vilka inträffar både inom och utanför Europeiska unionen, samt att skärpa bestämmelserna i resolutionen.
- (2) FN:s ekonomiska kommission för Europa (FN/ECE) konvention om gränsöverskridande konsekvenser av industriolyckor – vilken innehåller bestämmelser om frågor som förebyggande åtgärder, insatsberedskap, information till allmänheten och allmänhetens deltagande, alarmeringssystem för industriolyckor, insatser

och ömsesidigt bistånd – trädde i kraft den 19 april 2000. Konventionen godkändes av gemenskapen genom rådets beslut 98/685/EG ⁽⁶⁾.

- (3) En mekanism för att underlätta förstärkt samarbete vid biståndsinsatser inom räddningstjänsten skulle kunna komplettera det nuvarande programmet för gemenskapsåtgärder till förmån för räddningstjänsten ⁽⁷⁾ genom att ställa biståndsresurser till förfogande vid större olyckor, som kan kräva brådskande räddningsinsatser. Den skulle underlätta mobilisering av insatsgrupper, experter och andra resurser, efter behov, genom en förstärkt organisation av räddningstjänsten inom gemenskapen, med ett övervaknings- och informationscenter och ett gemensamt kommunikations- och informationssystem för olyckor. Den skulle också möjliggöra insamling av kontrollerad information om olyckor, spridning av sådan information till medlemsstaterna samt utbyte av information om de erfarenheter som gjorts vid insatserna.
- (4) Genom en sådan mekanism skulle vederbörlig hänsyn tas till relevant gemenskapslagstiftning och internationella åtaganden. Detta beslut bör därför inte påverka medlemsstaternas ömsesidiga rättigheter och skyldigheter enligt bilaterala och multilaterala avtal i frågor som omfattas av detta beslut.
- (5) Förebyggande åtgärder är av stor betydelse när det gäller att skydda sig mot naturkatastrofer, tekniska katastrofer och miljökatastrofer och kräver att man överväger ytterligare åtgärder.

⁽¹⁾ EGT C 29 E, 30.1.2001, s. 287.

⁽²⁾ Yttrandet avgivet den 14 juni 2001 (ännu ej offentliggjort i EGT).

⁽³⁾ EGT C 139, 11.5.2001, s. 27.

⁽⁴⁾ EGT C 253, 12.9.2001, s. 17.

⁽⁵⁾ EGT C 198, 27.7.1991, s. 1.

⁽⁶⁾ EGT L 326, 3.12.1998, s. 1.

⁽⁷⁾ Rådets beslut 1999/847/EG av den 9 december 1999 om att inrätta ett program för gemenskapsåtgärder till förmån för räddningstjänsten, EGT L 327, 21.12.1999, s. 53.

- (6) Vid en större olycka inom gemenskapen, eller vid överhängande fara för att en sådan skall inträffa, som orsakar eller kan orsaka gränsöverskridande effekter eller som kan leda till begäran om bistånd från en eller flera medlemsstater, finns det behov av att kunna underrätta om händelsen, när så är lämpligt via ett etablerat och tillförlitligt gemensamt kommunikations- och informationssystem för olyckor.
- (7) Förberedande åtgärder behöver vidtas på medlemsstats- och gemenskapsnivå för att vid olyckor möjliggöra en snabb mobilisering av insatsstyrkor för bistånd samt en erforderligt flexibel samordning av dessa, och för att genom ett utbildningsprogram efter behov säkerställa att bedömnings- och/eller samordningsgrupper, insatsstyrkor och andra resurser kan bidra med effektiva insatser och att de kompletterar varandra. Andra förberedande åtgärder skulle inbegripa utbyte av information om nödvändiga medicinska resurser och stimulans för att använda ny teknik.
- (8) I enlighet med subsidiaritetsprincipen skulle en mekanism på gemenskapsnivå ge ett mervärde genom att stödja och komplettera nationell politik när det gäller ömsesidigt bistånd inom räddningstjänsten. Om den medlemsstat som begär bistånd inte har beredskap för tillräckliga insatser vid en större olycka i form av tillgängliga resurser, skulle denna stat kunna komplettera sin beredskap genom att vädja till en sådan gemenskapsmekanism.
- (9) En mekanism bör göra det möjligt att mobilisera och underlätta samordning av biståndsinsatser för att bidra till att säkerställa bättre skydd för i första hand människor, men även för miljö och egendom, inbegripet kulturarv, och därigenom minska förluster av människoliv, personskador, materiella skador, ekonomiska skador och miljöskador samt göra den sociala sammanhållningen och solidariteten mera påtaglig.
- (10) De regioner som ligger isolerade eller i unionens yttersta randområden samt några andra områden i gemenskapen har ofta vissa särdrag och speciella behov till följd av sina geografiska, topografiska, sociala och ekonomiska förutsättningar. Dessa har negativa effekter, hindrar användningen av bistånds- och insatsresurser, vilket gör det svårt att föra fram hjälp och bistånd, och skapar särskilda behov av bistånd då det föreligger en allvarlig fara för större olyckor. Med den föreslagna gemenskapsmekanismen skulle det också bli möjligt att bättre hantera dessa situationer och tillgodose dessa behov.
- (11) För biståndsinsatser inom räddningstjänsten utanför gemenskapen skulle en mekanism kunna användas som ett redskap för att underlätta och stödja åtgärder som gemenskapen och medlemsstaterna vidtar inom ramen för sin respektive behörighet.
- (12) En sådan gemenskapsmekanism skulle, under förutsättningar som det återstår att fastställa, också kunna underlätta och stödja den krishantering som avses i avdelning V i Fördraget om Europeiska unionen.
- (13) Biståndsinsatser skulle antingen genomföras oberoende eller som ett bidrag till en insats som leds av en internationell organisation, och gemenskapen bör därför fördjupa sina förbindelser med relevanta globala och regionala internationella organisationer.
- (14) Deltagande i en sådan mekanism skulle vara öppet för kandidatländerna.
- (15) Öppenheten behöver förbättras, och de befintliga räddningstjänståtgärderna behöver befästas och stärkas, i en fortsatt strävan efter att uppnå de mål som anges i fördraget.
- (16) De åtgärder som krävs för att genomföra detta beslut bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999 om de förfaranden som skall tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter⁽¹⁾.
- (17) Genom att samma kommitté används för denna mekanism som för det befintliga programmet för gemenskapsåtgärder till förmån för räddningstjänsten, bör konsekvens och komplementaritet för genomförandet av mekanismen kunna säkerställas.
- (18) I Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen ges inga andra befogenheter för antagandet av detta beslut än de som anges i artiklarna 308 respektive 203.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Härmed inrättas en gemenskapsmekanism (nedan kallad mekanismen) för att underlätta ett förstärkt samarbete mellan gemenskapen och medlemsstaterna för biståndsinsatser inom räddningstjänsten vid större olyckor, vilka kan kräva brådsakande räddningsinsatser, eller vid överhängande fara för att sådana skall inträffa.

2. Mekanismen är avsedd att bidra till att säkerställa bättre skydd för i första hand människor, men även för miljö och egendom, inbegripet kulturarv, vid större olyckor som inträffar inom eller utanför gemenskapen, dvs. naturolyckor, tekniska och radiologiska olyckor eller miljöolyckor, inbegripet förorening av havet till följd av olycka, enligt Europaparlamentets och rådets beslut nr 2850/2000/EG av den 20 december 2000 om upprättande av en gemenskapsram för samarbete om oavsiktlig eller avsiktlig förorening av havet⁽²⁾.

Mekanismen skall inte påverka skyldigheterna enligt Europeiska gemenskapens eller Europeiska atomenergigemenskapens nuvarande tillämpliga lagstiftning eller nuvarande internationella överenskommelser.

⁽¹⁾ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽²⁾ EGT L 332, 28.12.2000, s. 1.

Det övergripande syftet med mekanismen är att på begäran tillhandahålla stöd vid sådana olyckor och att underlätta en förbättrad samordning av biståndsinsatser från medlemsstaterna och gemenskapen, varvid hänsyn skall tas till regioner och öar som har särskilda behov på grund av att de ligger isolerade, i gemenskapens yttersta randområden eller av andra skäl.

3. Mekanismen skall bestå av en rad moment och åtgärder, som bland annat inbegriper följande:

- Inventering av tillgängliga insatsstyrkor och annat insatsstöd i medlemsstaterna för biståndsinsatser vid olyckor.
- Inrättande och genomförande av ett utbildningsprogram för insatsstyrkor och annat insatsstöd och för experter till bedömnings- och/eller samordningsgrupper.
- Workshops, seminarier och pilotprojekt om väsentliga insatsaspekter.
- Inrättande och vid behov utsändande av bedömnings- och/eller samordningsgrupper.
- Inrättande och drift av ett övervaknings- och informationscenter.
- Inrättande och drift av ett gemensamt kommunikations- och informationssystem för olyckor.
- Annan understödande verksamhet, till exempel åtgärder för att underlätta transport av resurser för biståndsinsatser.

Artikel 2

1. Vid en större olycka inom gemenskapen, eller vid överhängande fara för att en sådan skall inträffa, som orsakar eller kan orsaka gränsöverskridande effekter eller som kan leda till begäran om bistånd från en eller flera medlemsstater, skall den medlemsstat i vilken olyckan har inträffat utan dröjsmål underätta

- a) de medlemsstater som kan beröras av olyckan, om denna skyldighet att underrätta inte redan har fullgjorts enligt Europeiska gemenskapens eller Europeiska atomenergi-gemenskapens tillämpliga lagstiftning eller nuvarande internationella överenskommelser, och
- b) kommissionen, om det kan förväntas att en begäran om bistånd inges genom övervaknings- och informationscentret, så att kommissionen vid behov kan informera övriga medlemsstater och aktivera ansvariga organ inom kommissionen.

2. Sådan underrättelse skall, om så är lämpligt, göras via kommunikations- och informationssystemet.

Artikel 3

För att säkerställa sin kapacitet att bidra med effektiva insatser vid större olyckor skall medlemsstaterna

- a) inom sina behöriga organ, och i synnerhet inom sina räddningstjänstorgan eller andra beredskapsorgan, i förväg fastställa vilka insatsstyrkor som kan göras tillgängliga för dessa insatser eller som med mycket kort varsel kan sättas upp för insatser och sändas ut, i allmänhet inom 12 timmar efter det att begäran om bistånd inkommit, med beaktande av att

styrkans sammansättning bör vara avhängig av vilken typ av större olycka det är frågan om och av särskilda behov i samband med olyckan,

- b) utse experter som kan inkallas för att på olycksplatsen ingå i en bedömnings- och/eller samordningsgrupp,
- c) inom sex månader från antagandet av detta beslut lämna aktuella allmänna uppgifter om styrkorna och experterna och om medicinska resurser enligt artikel 4 e samt vid behov omgående uppdatera dessa uppgifter,
- d) överväga möjligheten att vid behov också tillhandahålla andra former av stöd vid insatser, som kan vara tillgängligt från de behöriga organen, t.ex. specialiserad personal och utrustning som kan sättas in vid en viss olycka, och att begära resurser som eventuellt kan tillhandahållas av icke-statliga organisationer och andra relevanta enheter,
- e) för tillämpningen av detta beslut utse behöriga myndigheter och kontaktpunkter och informera kommissionen om detta.

Artikel 4

För att uppnå de mål och genomföra de åtgärder som fastställs i artikel 1 skall kommissionen

- a) inrätta och driva ett övervaknings- och informationscenter som skall vara tillgängligt och omedelbart handlingsberett dygnet runt och stå till medlemsstaternas och kommissionens förfogande för mekanismens ändamål,
- b) upprätta och driva ett pålitligt gemensamt kommunikations- och informationssystem för olyckor, för att möjliggöra kommunikation och informationsutbyte mellan övervaknings- och informationscentret och de kontaktpunkter som medlemsstaterna utsett i detta syfte,
- c) skapa möjlighet att mobilisera och så snabbt som möjligt sända ut mindre expertgrupper med uppgift att
 - bistå medlemsstaterna, övervaknings- och informationscentret och den stat som begär bistånd med en bedömning av läget,
 - vid behov underlätta samordningen av biståndsinsatser på plats samt när det är nödvändigt och lämpligt upprätta kontakt med de behöriga myndigheterna i den stat som begär bistånd,
- d) inrätta ett utbildningsprogram för att förbättra samordningen vid biståndsinsatser inom räddningstjänsten genom att säkerställa samverkansförmåga och komplementaritet mellan insatsstyrkorna enligt artikel 3 a eller vid behov andra former av stöd vid insatser enligt artikel 3 b samt genom att förbättra experternas kvalifikationer för bedömning; programmet bör innefatta gemensamma kurser och övningar samt ett utbytessystem, varigenom enskilda personer kan bli utstationerade till styrkor i andra medlemsstater,
- e) samla uppgifter om medlemsstaternas förmåga att upprätthålla produktion av serum och vaccin eller andra nödvändiga medicinska resurser och om de lager som kan finnas tillgängliga för insatser vid en större olycka, samt sammanställa dessa uppgifter i informationssystemet,

- f) inrätta ett program för tillvaratagande av de erfarenheter som gjorts vid insatserna inom mekanismens ram samt sprida dessa erfarenheter genom informationssystemet,
- g) stimulera till och främja att ny teknik, inklusive system för underrättelser och varning, informationsutbyte, satellit teknik och stöd för beslutsfattandet vid ledning av insatser införs och används inom mekanismens ram,
- h) vidta åtgärder för att underlätta transport av resurser för biståndsinsatser och annan understödande verksamhet.

Artikel 5

1. När en olycka sker inom gemenskapen kan en medlemsstat begära bistånd, varvid begäran bör vara så specifik som möjligt,

- a) från de övriga medlemsstaterna genom övervaknings- och informationscentret, varvid kommissionen vid mottagandet av en sådan begäran på lämpligt sätt och utan dröjsmål skall
 - vidarebefordra begäran till de övriga medlemsstaternas kontaktpunkter,
 - underlätta mobiliseringen av styrkor, experter och annat stöd vid insatser,
 - samla in kontrollerad information om olyckan och sprida denna till medlemsstaterna, eller
- b) direkt från de andra medlemsstaterna.

2. En medlemsstat till vilken en begäran om bistånd riktas skall omgående avgöra huruvida den har möjlighet att lämna begärt bistånd och underrätta den begärande medlemsstaten om detta, antingen genom informations- och övervakningscentret eller direkt och därefter, även centret, beroende på omständigheterna, och då ange omfattningen av och villkoren för det bistånd som den kan komma att lämna.

3. Den medlemsstat som begär bistånd skall ha ansvaret för att leda biståndsinsatserna. Myndigheterna i den medlemsstat som begär bistånd skall fastställa riktlinjer och vid behov ramarna för de uppgifter som anförtros insatsstyrkorna utan att i detalj ange hur de skall genomföras, vilket skall överlåtas åt den ansvarige person som utses av den medlemsstat som lämnar bistånd.

4. Den medlemsstat som begär bistånd får begära att styrkorna skall leda insatserna i dess ställe, varvid de styrkor som medlemsstaterna och gemenskapen bidrar med skall sträva efter att samordna sina insatser.

5. Bedömnings- och/eller samordningsgruppen bör underlätta samordningen mellan insatsstyrkorna samt vid behov och där så är lämpligt upprätta kontakt med de behöriga myndigheterna i den medlemsstat som begär bistånd.

Artikel 6

Bestämmelserna i artikel 5 får på begäran också tillämpas i samband med insatser utanför gemenskapen. Sådana insatser får antingen bedrivas som en oberoende biståndsinsats eller som ett bidrag till en insats som leds av en internationell organisation.

De biståndsinsatser inom räddningstjänsten som inom ramen för denna mekanism genomförs utanför gemenskapen skall samordnas av den medlemsstat som innehar ordförandeskapet i Europeiska unionens råd.

Artikel 7

Mekanismen skall vara öppen för

- kandidatländerna i Central- och Östeuropa, i enlighet med de villkor som fastställs i Europaavtalen, i tilläggsprotokollen till dessa och i respektive associeringsråds beslut, samt
- Cypern, Malta och Turkiet på grundval av bilaterala avtal som skall ingås med dessa länder.

Artikel 8

1. Kommissionen skall genomföra åtgärderna inom mekanismen i enlighet med förfarandena i artikel 9.2.
2. Kommissionen skall även i enlighet med förfarandena i artikel 9.3 fastställa gemensamma regler, särskilt om följande:
 - a) Vilka resurser som finns tillgängliga för biståndsinsatser i enlighet med artikel 3.
 - b) Övervaknings- och informationscentret i enlighet med artikel 4 a.
 - c) Det gemensamma kommunikations- och informationssystemet för olyckor i enlighet med artikel 4 b.
 - d) Bedömnings- och/eller samordningsgrupperna i enlighet med artikel 4 c, inklusive kriterierna för urval av experter.
 - e) Utbildningsprogrammet i enlighet med artikel 4 d.
 - f) Information om medicinska resurser i enlighet med artikel 4 e.
 - g) Insatser inom gemenskapen på grundval av resolutionen av den 8 juli 1991, samt insatser utanför gemenskapen i enlighet med artikel 6.

Artikel 9

1. Kommissionen skall biträdas av den kommitté som inrättas enligt artikel 4.1 i rådets beslut 1999/847/EG av den 9 december 1999 om att inrätta ett program för gemenskapsåtgärder till förmån för räddningstjänsten.

2. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 4 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas.

Den tid som avses i artikel 4.3 i beslut 1999/468/EG skall vara tre månader.

3. När det hänvisas till denna punkt skall artiklarna 5 och 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas.

Den tid som avses i artikel 5.6 i beslut 1999/468/EG skall vara tre månader.

4. Kommittén skall själv anta sin arbetsordning.

Artikel 10

Kommissionen skall utvärdera tillämpningen av detta beslut vart tredje år från det att det har blivit gällande och för Europaparlamentet och rådet lägga fram slutsatserna av denna utvärdering tillsammans med eventuella förslag till ändring av beslutet.

Artikel 11

Detta beslut blir gällande den 1 januari 2002.

Artikel 12

Detta beslut riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Luxemburg den 23 oktober 2001.

På rådets vägnar

A. NEYTS-UYTTEBROECK

Ordförande
